

ชิดชนก เกษี 2558: กระบวนการของการเข้าทำลายของเชื้อรา *Colletotrichum capsici* (Syd.) E. J. Butler & Bisby สาเหตุโรคแอนแทรคโนสของผลแก้วมังกร (*Hylocereus undatus* (Haw.) Brit. & Rose.) และการควบคุม ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (โรคพืช) สาขาโรคพืช ภาควิชาโรคพืช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์สมศิริ แสงโชติ, Ph.D. 88 หน้า

การสำรวจโรคแอนแทรคโนสของแก้วมังกรในจังหวัดสมุทรสาคร นครราชสีมา จันทบุรี และเลย พบความสูญเสียมากที่สุดที่จังหวัดสมุทรสาคร 75.0 เปอร์เซ็นต์ ยกเว้นจังหวัดเลย ซึ่งไม่ได้วัดปริมาณความสูญเสีย การจำแนกโดยวิธีทางสัณฐานวิทยาและทางชีวโมเลกุลพบว่ามีสาเหตุมาจากเชื้อรา *Colletotrichum capsici* และ *Colletotrichum gloeosporioides* การเข้าทำลายของเชื้อรา *Colletotrichum* spp. ตั้งแต่ระยะตูมดอกจนถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยว (8 สัปดาห์) พบเชื้อรา *C. gloeosporioides* เข้าทำลายที่ในระยะก่อนการเก็บเกี่ยวสูงสุดในผลอายุ 8 สัปดาห์ คือ 10.0 เปอร์เซ็นต์ และเชื้อรา *C. capsici* เข้าทำลายสูงสุด 1.5 เปอร์เซ็นต์ ที่อายุผล 7 สัปดาห์ การเข้าทำลายผลหลังการเก็บเกี่ยวของเชื้อรา *C. capsici* พบว่า conidia ของเชื้อราเริ่มสร้าง germ tube และ appressorium ภายหลังการปลูกเชื้อ 3 ชั่วโมง และสูงที่สุดในชั่วโมงที่ 24 คือ 89.4 เปอร์เซ็นต์ โดยการบ่มเชื้อที่ระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดโรค 80.0 เปอร์เซ็นต์ เชื้อรา *C. capsici* เริ่มเข้าทำลายชั้น epidermis ของผลในวันที่ 2 ภายหลังจากปลูกเชื้อ เริ่มสร้าง acervuli ในบริเวณที่เข้าทำลายและแสดงอาการของโรคในวันที่ 4 พบว่า ปริมาณ titratable acidity (TA), total soluble solid (TSS) และ ascorbic acid ไม่แตกต่างทางสถิติกับผลปกติ

การใช้สารเคมี prochloraz ฟ่นก่อนการเก็บเกี่ยว 10 วัน พบว่าไม่สามารถควบคุมโรคแอนแทรคโนส การจุ่มผลภายหลังการเก็บเกี่ยว ในสารเคมี prochloraz 500 ppm 3 นาที ลดการเกิดโรคจากการปลูกเชื้อได้ 80.0 เปอร์เซ็นต์ สำหรับผลที่ติดเชื้อตามธรรมชาติการจุ่มผลในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 53 องศาเซลเซียส 1 นาที ลดการเกิดโรคได้ 36.6 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่การจุ่มผลในสารเคมี prochloraz 250 ppm 1 นาที ลดการเกิดโรคได้ 59.8 เปอร์เซ็นต์